

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum 29 juni 2021
Referentie NOV-21/88
Betreft Internetconsultatie Nota van wijziging Wet Transparantie Maatschappelijke Organisaties

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) wil graag in deze consultatie bezwaren kenbaar maken tegen het Wetsvoorstel Transparantie Maatschappelijke Organisaties (WTMO) en adviseren tegen invoering.

Door maatschappelijke organisaties is met grote bezorgdheid kennisgenomen van het eerste concept van de Wet Transparantie Maatschappelijke Organisaties (WTMO). Het gaat om organisaties die met vrijwilligersactiviteiten en veelal vrijwilligers in het bestuur belangrijke maatschappelijke doelstellingen nastreven. Voor deze groep is het onbegrijpelijk dat wederom een wetsvoorstel wordt ingediend dat extra werkzaamheden en verantwoordelijkheden neerlegt bij vrijwillige bestuursleden van verenigingen en stichtingen.

Administratieve ballast

In de conceptwet was nog sprake van inzicht geven in en het voor 7 jaar bewaren van de gegevens van de donaties van donateurs buiten de EG. In het huidige wetsvoorstel wordt daarenboven verlangd dat besturen de informatie en persoonsgegevens van alle donateurs 7 jaar bewaren. Zowel financiële donaties als giften in natura. Zoals uit de memorie van toelichting blijkt, gaat dat ook over sprekers of instructeurs waar normaliter voor betaald moet worden en die op deze wijze met maatschappelijke organisatie gratis hun kennis delen. Ook die informatie moet 7 jaar bewaard worden.

Het besturen van een maatschappelijke organisatie en vereniging is primair gericht op het doel van die organisatie: meer of betere natuur, meer sport en bewegen, hulp aan kwetsbare mensen, ontwikkeling van kinderen, veiligheid en het redden van mensen, spannende en oogstrelende kunst en cultuur enzovoort. Daar ligt ook de drijfveer en motivatie om bestuurslid te zijn. Door het telkens weer opleggen van wetten aan alle besturen, zijn deze inmiddels zoveel tijd kwijt aan al de administratieve ballast dat plezier en motivatie daar sterk onder lijdt. Besturen verwordt langzaam maar (zeer) zeker tot 'administratieve corvee' in plaats van dat vrijwilligers van maatschappelijke betekenis zijn.

Stapelen van wetgeving

Deze wet is de zoveelste nieuwe wetgeving in korte tijd waarmee besturen van vrijwilligersorganisaties te maken krijgen. Andere wetten die alleen al het afgelopen jaar zijn ingegaan zijn de WWFT met de verplichte UBO-registratie, WBTR en nu de WTMO. En dit is ook weer een wet die voor alle vereniging en stichtingen gaat gelden terwijl de reden voor de wetgeving gebaseerd is op een klein aantal organisaties dat misbruik maakt of heeft gemaakt. Het is buitenproportioneel om alle organisaties middels wetgeving verplichtingen op te leggen

terwijl de overgrote meerderheid geen enkele intentie heeft misbruik te maken of de samenleving te ontwrichten.

Het achterliggende motief en de proportionaliteit

Het is zonder enige twijfel belangrijk activiteiten te voorkomen die de integratie, democratie of de Nederlandse samenleving schade berokkenen. Donaties en giften aan organisaties kunnen deze activiteiten voeden. Donaties zijn echter niet de oorzaak, die ligt in cultureel en/of religieus bepaalde denkwijzen en levensstijlen en daaruit voortvloeiende destructieve activiteiten. Deze wet raakt niet die bron, maar richt zich op één van de middelen die deze minderheidsactiviteiten mogelijk maken. Een wet die vervolgens alle maatschappelijke organisaties treft, is schieten met hagel. In plaats hiervan vraagt de problematiek om fijnmazige interventie. Bovendien beoogt de wet niet direct activiteiten te verbieden.

Grote vraagteken bij de effectiviteit

Zoals in de Memorie van Toelichting staat kan transparantie slechts behulpzaam zijn. Ook hier zet Vereniging NOV grote vraagtekens bij de effectiviteit.

In Nederland zijn volgens de Kamer van Koophandel 264.441 stichtingen en 131.738 verenigingen, de verenigingen van eigenaren niet meegerekend. Dat resulteert in meer dan 395.000 administratieve dossiers van giften en donaties. Hoe wil je hierin malversaties signaleren en dan vervolgens nog handhaven ook? En zijn er voor degenen die slecht willen niet legio andere alternatieven waarvan zij dan ook nog altijd gebruik kunnen maken? Is selectieve controle en alle bestaande regelgeving van verdachte transacties niet al voldoende?

Deze wet heeft heel veel gevolgen, terwijl ze slechts een heel indirect effect zal hebben. Deze gevolgen zijn, samengevat:

1. Steeds minder mensen willen in een vrijwillig bestuur vanwege de grote druk vanuit wet- en regelgeving. Hiermee komt het voortbestaan van veel organisaties in gevaar.
2. Donaties, giften en schenkingen kunnen teruglopen omdat persoonsgegevens van schenkers en donateurs bewaard worden en administratieve gegevens kunnen worden opgevraagd. Rekenschap geven over het geld is niet het punt, wel dat gevers zich niet op de voorgrond willen plaatsen.
3. Extra kosten voor het bewaren van persoonsgegevens. Immers bewaren van persoonsgegevens valt onder de AVG en organisaties moeten dat veilig doen. Dat zal voor een onbekend aantal organisaties betekenen dat ze hun systemen en beveiliging voor het bewaren van persoonsgegevens moeten aanpassen.
4. In TK 35 646 nr. 3, Memorie van Toelichting is sprake van administratieve lasten voor de maatschappelijke organisaties van minimaal €10,7 miljoen bij de invoering van een algemene wettelijke transparantieplicht. Dat geld wordt onttrokken aan daar waar het primair voor bedoeld is: het doel van de vereniging of stichting.

In de maand juni heeft Vereniging NOV in artikelen in verschillende dagbladen gevraagd om een moratorium van 5 jaar op nieuwe wetgeving die het besturen van vrijwilligersorganisaties extra belasten. Geef besturen rust en tijd om alle recente wetgeving van de zeer impactvolle AVG tot witwassen en rechtmatig besturen eerst goed in te voeren. Dit wetsvoorstel zou normaal al, maar zéker in het huidige tijdsgewricht, waar corona alle organisaties nog eens extra belast, geen doorgang mogen hebben.

Zeer graag willen onze bezwaren verder toelichten en meer inzicht in en gevoel verschaffen bij de problematiek en het maatschappelijk sentiment die deze wet zou veroorzaken.

Hoogachtend,

Joost van Alkemade
Directeur Vereniging NOV

Voor meer informatie staat Ronald Hetem (r.hetem@nov.nl, 06 30100448) beschikbaar.

